

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1939.

Andra kammaren.

Nr 17.

Söndagen den 12 mars.

Kl. 8 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr förste vice tal-
mannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 innevarande mars.

§ 2.

Herr statsrådet *Eriksson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 23, angående ratifikation av protokollet den 30 september 1938 rörande
ändringar i Nationernas förbunds akt;

nr 89, med förslag till lag angående ändring i lagen den 22 juni 1928 (nr
302) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus;

nr 121, angående ersättning i vissa fall i anledning av ådragna yrkessjuk-
domar;

nr 146, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 16
maj 1930 (nr 139) om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande
av bageri- och konditoriarbete m. m.;

nr 151, angående ersättning till kommunerna för mistad kommunal pro-
gressivskatt;

nr 152, angående ändrade grunder för lämnande av ersättning av statsme-
del för taxeringsarbete i Stockholms stad;

nr 153, med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budget-
året 1939/40 m. m.;

nr 155, angående befrielse från viss betalningsskyldighet på grund av stats-
bidrag till ett avdikningsföretag inom Stensele socken av Västerbottens län
m. m.;

nr 156, angående anslag till om- och nybyggnadsarbeten vid dövstum-
skolorna;

nr 157, angående understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom
samt stipendier åt elever vid dylika skolor;

nr 158, angående vissa anslag till ersättning till statens domäners fond för
upplåten mark, m. m.;

nr 159, angående försäljning av den s. k. Gripsholmsjorden i Nyköping;

nr 160, med förslag till förordning med vissa bestämmelser angående ut-
rotande av berberis inom nationalparker och såsom naturminnesmärken frid-
lysta områden;

nr 161, angående försäljning av vissa allmänna arvsfonden tillfallna fas-
tigheter;

nr 162, angående efterskänkande av viss del av kronan tillfallet danaarv
efter Annika Hansson, född Christoffersdotter, från Blomskogs socken;

nr 163, angående inrättande av en försöksgård å sandjord i Kristianstads
län;

nr 164, angående avlöningsförmåner för personal vid Borås—Jönköpings järnväg, som vid järnvägens införlivande med statens järnvägar övergår i nämnda järnvägars tjänst;

nr 165, angående godkännande av ett i London den 21 december 1938 undertecknat avtal mellan Danmark, Finland, Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland, Norge samt Sverige angående begränsning av flotttrustningar och utväxling av upplysningar om byggnad av krigsfartyg;

nr 166, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1907 (nr 36 s. 1) om nyttjanderätt till fast egendom, m. m.;

nr 167, med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. 3 § rättegångsbalken, m. m.;

nr 168, angående förberedande åtgärder för inrättande av en hovrätt för Västra Sverige;

nr 169, angående ytterligare statsunderstöd till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola;

nr 170, angående anslag till undersökning rörande vissa vattenregleringsföretag m. m.;

nr 171, angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m.;

nr 172, angående anslag till Helgeåns reglering m. m.;

nr 173, angående anslag till avlöningar m. m. vid navigationsskolorna;

nr 174, angående iordningställande av vissa kolonat i Norrbottens län, att upplåtas till lappar, m. m.;

nr 175, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 3 mom. och 30 § 3 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin;

nr 176, angående provisoriska avlöningsbestämmelser under budgetåret 1939/40 för vissa kommunanställda lärare m. fl.;

nr 177, angående statsbidrag till inrättande av pensionärshem;

nr 178, angående anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten m. m.;

nr 179, angående anslag till statens arbetslöshetskommission ävensom till reservarbeten och kontantunderstödsverksamhet m. m.;

nr 180, angående anvisande av medel för beredande av ersättning för vissa försäkrade förmyndarmedel;

nr 181, angående förstärkning av andra huvudtitelns anslag till kommitéer och utredningar genom sakkunniga och anslag till extra utgifter;

nr 182, med förslag till förordning om skyddskoppympling m. m.;

nr 183, angående anslag till förvärv av Skåne—Smålands järnväg;

nr 184, angående redovisningen av vissa av försvarsväsendet, tullverket och lotsverket disponerade fastigheter m. m.;

nr 185, angående låneunderstöd för innehavaren av Ericsbergs fideikommiss;

nr 186, angående överenskommelser med universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn, vaktbetjäningens vid Uppsala universitet pensionsinrättning för änkor och barn samt pensionsinrättningen för änkor och barn efter befattningshavare vid universitetet i Lund om övertagande av dessa pensionsinrättningars rörelse, m. m.;

nr 187, angående överflyttning på övergångsstat av viss personal vid domänverket m. m.;

nr 188, angående anslag till förbättrad bostadsförsörjning för lantarbetare m. m.;

nr 189, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 30 juni 1916 (nr 312) angående ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik, m. m.;

- nr 190, angående anslagsmedel till nybyggnad för ammunitionsfabriken;
- nr 191, angående försäljning av viss kronan tillhörig mark i Skillingaryds municipalsamhälle;
- nr 192, angående anvisande av medel till återuppförande av ett presshus vid ammunitionsfabrikens etablissement å Marieberg;
- nr 193, angående understöd åt furiren vid Jämtlands flygflottilj Sture Gärdins änka Asta Evelina Gärdin, född Falk;
- nr 194, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer;
- nr 195, angående delaktighet i statens pensionsanstalt för överläkare och sjukgymnaster vid de till pensionsstyrelsen anslutna kuranstalterna;
- nr 196, angående delaktighet i statens pensionsanstalt för ordinarie lärare vid vävskolan i Borås;
- nr 197, angående ytterligare anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalts filial i Alnarp;
- nr 198, angående trafikering av Falkenbergs järnväg;
- nr 199, angående anslag till uppförande av nybyggnad för en statens sjuksköterskeskola;
- nr 200, angående lönereglering för provinsialläkare och distriktsveterinärer;
- nr 201, angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv;
- nr 202, angående anslag till arbetsrådet för budgetåret 1939/40;
- nr 203, angående understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. m.;
- nr 204, angående vissa den statsunderstödda vattenavlednings- och avdikningsverksamheten berörande frågor;
- nr 205, angående anslag till veterinärstaten;
- nr 207, angående åtgärder för enhetliggörande av det svenska järnvägsnätet;
- nr 208, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.;
- nr 209, angående anslag till nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt;
- nr 210, angående anslag till ortnamnskommissionen m. m.;
- nr 211, angående anslag till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m.;
- nr 212, angående statsbidrag till enskilda vägar;
- nr 213, angående försäljning av vissa kronan tillhöriga områden inom Bergkvara municipalsamhälle;
- nr 214, angående förslag till lag om upphävande av 1 § andra stycket lagen den 7 juni 1934 (nr 247) om straff för vissa brott vid förande av motorfordon;
- nr 216, angående anvisande av medel för avbetalning å statslån till vissa torrlägningsföretag;
- nr 217, angående lönereglering för ordinarie tjänstemän vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter;
- nr 219, angående delaktighet i statens pensionsanstalt för viss personal hos vägdistrikten;
- nr 220, angående anslag till bidrag till vägunderhållet på landet m. m.;
- nr 221, angående förstärkning av lantförsvarets och sjöförsvarets expensanslag;
- nr 222, angående omorganisation av statens skogsförsöksanstalt;
- nr 223, angående ändrad lydelse av 35 § civila avlöningsreglementet den 1 januari 1939 (nr 8):

nr 224, angående vissa särskilda grunder för lönetursberäkning för ordinarie lärare i övningsämne vid det statliga undervisningsväsendet;
 nr 225, angående förslag till förordning om ändring i vissa delar av motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 (nr 561) m. m.; samt
 nr 226, angående statsunderstöd till Kågedalens kalkbruksförening u. p. a. för utförande av en kalkbruksanläggning.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var efter annan Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen, nr 86, med förslag till lag om villkorlig dom, m. m.;

till statsutskottet propositionerna:

nr 87, angående åtgärder beträffande villkorligt dömda personer ävensom frigivna fångar;

nr 123, angående restaurering av Gustaf III:s paviljong i Haga;

nr 127, angående civiltekniska luftskyddsåtgärder vid statens kraftverksanläggningar;

nr 136, angående statsbidrag till skolhusbyggnad i Tännäs skoldistrikt;

nr 137, angående anordnande av skyddsrum i statens fastigheter;

nr 141, angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga fastigheter m. m.;

nr 143, angående inköp av vattenfallsandelar i Järpströmmen m. m.;

nr 144, angående försäljning av Kinda kanal m. m.; och

nr 145, angående anordnande av cisterner för flytande bränsle vid statens järnvägar;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 148, med förslag till lag angående vissa ändringar i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 149, angående reglering av den årliga lästiden vid folkskolan m. m.;

nr 150, angående bidrag till svensk undervisning för svenska barn i utlandet; och

nr 154, angående anslag till nybyggnad för de militära högskolorna.

§ 4.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet herr *Lindbergs* i Stockholm på bordet liggande motion, nr 363, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

§ 5.

Föredrogos, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden nr 61—66.

§ 6.

Herr förste vice talmannen lämnade på begäran ordet till herr **Arne**mark, som anförde: Herr talman! Jag ber att få hemställa, att kammaren ville besluta, att tiden för avlämnande av motioner i anledning av Kungl. Maj:ts

proposition nr 149 måtte med hänsyn till ärendets synnerliga omfattning utsträckas till 20 dagar.

Denna hemställan bifölls.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:

konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 7, i anledning av väckt motion om utredning rörande möjligheterna att i kommunallagarna införa rätt till kommunal minoritetsrevision; och

nr 8, i anledning av väckt motion om upphävande av gällande bestämmelser rörande fattigvårds inverkan på rösträtten vid politiska och kommunala val;

statsutskottets utlåtanden:

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående elektrifiering av banan Långsele—Boden;

nr 68, i anledning av väckt motion angående inrättande av elektrisk drift å statsbanorna Gävle—Härnösand—Sollefteå;

nr 69, i anledning av väckt motion om åtgärder för säkerställande av landets behov av ökad elektrisk energi; och

nr 70, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kurs för farmacie kandidatexamen;

bevillningsutskottets betänkande, nr 5, i anledning av väckta motioner om skattefrihet för vissa slag av stiftelser och fonder;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 16, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning angående reparation av riksbankens fastighet i Vänersborg;

nr 17, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning angående dels vissa ändringar i tjänstepensionsreglementet för arbetare vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk, dels ock bemyndigande för fullmäktige att besluta om pensionering av viss arbetarpersonal;

nr 18, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning angående bemyndigande för fullmäktige att besluta om pensionering av viss arbetarpersonal; och

nr 19, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag i fråga om fortsatt utgivning av otryckta riksdagsprotokoll;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen; och

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tuberkulosförordning m. m.;

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen jämte i ämnet väckta motioner; och

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för vissa personer från betalningsskyldighet till kronan på grund av virkesköp; samt

andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 3, i anledning av väckt motion angående utfärdande av bestämmelse om iakttagande av sekretess vid översändande av krono- och kommunaldebetsdelar till landets skattebetalare; och

nr 4, i anledning av väckt motion angående beredande av ökad trygghet åt ensamt boende lärarinnor.

§ 8.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från konstitutionsutskottet

nr 109, i anledning av väckta motioner om utsträckt tillämpning av det representativa systemet enligt lagen om församlingsstyrelse;

från statsutskottet

nr 94, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning om anslag till säkerhetsanstalter för sjöfarten;

från bevillningsutskottet

nr 110, i anledning av väckt motion om viss ändring i 11 § förordningen om automobils katt;

från första lagutskottet

nr 113, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.; och

nr 114, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent;

från andra lagutskottet

nr 95, i anledning av väckta motioner om förnyad utredning angående utvidgad försäkring mot olycksfall i arbete; och

nr 96, i anledning av väckt motion angående införande av olycksfallsförsäkring för innehavare av offentliga förtroendeuppdrag; samt

från jordbruksutskottet

nr 101, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för undersökning rörande reglering av Alsterån;

nr 102, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statslån till förhöjning av vissa arbetarsmåbrukslån;

nr 103, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för avbetalning å statslån till vissa torrlägningsföretag;

nr 104, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för laboratorn S. V. Runnström att för löneklassplacering tillgodoräkna viss tjänstgöring;

nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond;

nr 106, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för avbetalning å statslån till vissa torrlägningsföretag;

nr 107, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående placering i lönehänsende av kronojägaren J. F. Lindberg; och

nr 108, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avskrivning av räntor å köpeskillingen för viss försäljningslott från Näs kungsgård i Kopparbergs län.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herrar *Tengström* och *Dahlbäck*, nr 364, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 101, angående anslag till intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter;

herr *Jacobson*, nr 365, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 102, angående anslag till om- och nybyggnadsarbeten vid nomadskolorna m. m.; och

herr *Holmbäck*, nr 366, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 97, angående anslag till lantmäteriväsendet.

Vidare avgåvos följande motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 109, angående den lägre lantbruksundervisningens ordnande, nämligen:

nr 367 av herr *Carlström m. fl.*;

nr 368 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*; och

nr 369 av herr *Barnekow*.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Isacsson</i>	under	6	dagar	fr. o. m.	den	13	mars,
» <i>Lindahl</i>	»	3	»	»	»	11	»
» <i>von Seth</i>	»	3	»	»	»	11	»
» <i>Jonsson</i> i Skedsbygd	»	7	»	»	»	12	»
» <i>Andersson</i> i Surahammar	»	4	»	»	»	11	»
» <i>Sjögren</i>	»	3	»	»	»	11	»
» <i>Johansson</i> i Björnlunda	»	3	»	»	»	11	»
» <i>Liedberg</i>	»	4	»	»	»	13	»
» <i>Svedman</i>	»	4	»	»	»	13	»
» <i>Tornegård</i>	»	5	»	»	»	14	»
» <i>Hallén</i>	»	3	»	»	»	13	»
» <i>Andersson</i> i Dunker	»	3	»	»	»	12	» och
» <i>Nordström</i> i Torsby	»	3	»	»	»	12	» .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 8,25 e. m.

In fidem
Sune Norrman.